

Ing. Stanislav TOMAN
Projektová kancelář ÚT+VZT

Novela zákona o hospodaření energií v roce 2015

Recenzent
prof. Ing. Karel Kabele, CSc.

The Amendment to the Act on Energy Management in the Year 2015

V roce 2015 vyšla velká novela zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, která zohlednila připomínky Evropské komise a odstranila některá kontroverzní ustanovení, spojená s problematikou vydávání průkazů energetické náročnosti a dalšími činnostmi energetických specialistů. V komentovaném přehledu změn získá čtenář přehled o rozsahu změn a je upozorněn na ty, které zásadně mění stávající zaběhnuté postupy.

Klíčová slova: průkaz energetické náročnosti, energetický audit, energetický posudek, energetický specialista

In the year 2015 was issued a big amendment to the Act no. 406/2000 coll. on Energy Management, which took into account the comments of the European Commission and removed some controversial provisions related to the Energy Performance Certificates issuing and other activities of energy specialists. The annotated summary of changes gives the reader an overview of the extent of the changes and points out those, which are fundamentally changing the existing well-established practices.

Keywords: Energy Performance Certificate, energy audit, energy assessment, energy specialist

ÚVOD

V dubnu letošního roku vyšla ve Sbírce zákonů České republiky dlouho připravovaná a veřejností očekávaná novela zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů. Novela má č. 103/2015 Sb. a nabyla účinnosti 1. července 2015.

Značnou rozsáhlost změn demonstruje celkem 101 úprav dosavadního znění zákona o hospodaření energií a 6 přechodných ustanovení. Pro snadnější orientaci a přehlednost je článek rozdělen do kapitol, které korespondují se strukturou zákona.

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Předmět zákona (§ 1)

V předmětu zákona byly provedeny formální změny, spočívající v citaci šesti aktuálních předpisů Evropské unie, které musela ČR implementovat. Předmět zákona byl dále rozšířen o další bod, v němž se uvádí, že zákon stanoví:

- některá pravidla pro poskytování energetických služeb.

Změny základních pojmů (§ 2)

Základní pojmy, které zákon definuje, se ruší, mění a doplňují následovně.

Ruší se dva pojmy: *obnovitelné zdroje* a *druhotné energetické zdroje*. Důvodem je duplicita těchto pojmů, které jsou již uvedeny v jiném právním předpisu, a sice v zákoně č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů.

Upravuje se pojem *klimatizačního zařízení*, kterým je nově označováno:

- zařízení sloužící pro úpravu parametrů vnitřního prostředí, které má funkci chlazení a je součástí budovy.

Upravuje se pojem *jmenovitého chladicího výkonu klimatizačního systému*, který je nově označován jako:

- jmenovitý elektrický příkon pohonu zdroje chladu udaný výrobcem.

Zavádí se deset nových pojmů:

- systém hospodaření s energií,
- tepelné čerpadlo,

- účinné vytápění a chlazení,
- podstatná rekonstrukce,
- ústřední instituce,
- zvýšení účinnosti,
- energetická služba,
- smlouva o energetických službách,
- poskytovatel energetických služeb,
- úspory energie.

Definice těchto nových pojmů zde nejsou uvedeny, čtenář si je vyhledá v zákoně.

ZMĚNY ENERGETICKÉ KONCEPCE

Státní energetická koncepce (§ 3)

Oproti dosavadní úpravě dochází k přeformulování, upřesnění a rozšíření státní energetické koncepce. Cíle této koncepce jsou nově formulovány pro období 25 let a spočívají v nakládání s energií v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje, zajištění bezpečnosti dodávek energie, konkurenceschopnosti hospodářství a sociální přijatelnosti pro obyvatelstvo.

Dále jsou zde uvedeny procesní postupy při její tvorbě, obsahové struktuře, schválení, vyhodnocování a aktualizaci.

Územní energetická koncepce (§ 4)

Také územní energetická koncepce doznala výraznějších úprav. Stanovuje cíle a zásady nakládání s energií na území kraje, hlavního města Prahy, jeho městských částí nebo obce. Vychází ze státní energetické koncepce a zpracovává se rovněž na období 25 let. Územní energetická koncepce nově obsahuje také vymezené a předpokládané plochy nebo koridory pro veřejně prospěšné stavby pro rozvoj energetického hospodářství. Pro tuto územní koncepci jsou stanoveny a upřesněny příslušné procesní postupy při jejím zpracování, vyhodnocování, posuzování a aktualizaci.

Pro oba typy energetických koncepcí platí, že jejich obsah a způsob zpracování stanoví vláda svým nařízením (v době uzávěrky časopisu nebylo toto nařízení vlády ještě uveřejněno ve Sbírce zákonů).

STÁTNÍ PROGRAM NA PODPORU ÚSPOR ENERGIE A VYUŽITÍ OBNOVITELNÝCH A DRUHOTNÝCH ZDROJŮ

Změny vztahující se ke státnímu programu (§ 5) mají vesměs charakter nepodstatných a drobných upřesnění. Za pozornost stojí úprava, kterou přivítají malí a střední podnikatelé, kterým mohou být poskytovány dotace z tohoto státního programu. V odkazu na poznámku pod čarou č. 18 totiž naleznou dokument, který jednoznačně definuje kategorii malých a středních podniků. Jde o doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků. Další novinkou je rozšíření činností, na které mohou být poskytovány dotace ze zmíněného státního programu. Jde o:

- podporu informování domácností o přínosech energetických auditů, průkazů energetické náročnosti a energetických posudků,
- podporu účinného užití energie pro malé a střední podnikatele a domácnosti,
- poradenství a propagaci energetických služeb.

NĚKTERÁ OPATŘENÍ PRO ZVYŠOVÁNÍ HOSPODÁRNOSTI UŽITÍ ENERGIE

Účinnost užití energie zdrojů a rozvodů energie (§ 6)

Novinky se týkají zrušení čtyř odstavců (odst. 4 až 7), které dosud stanovovaly povinnosti pro držitele licence na výrobu elektřiny s využitím hnědého uhlí s instalovaným výkonem vyšším než 5 MWe a pro výrobce elektřiny, který vyrábí elektřinu bez dodávky užitečného tepla s účinností užití energie nižší, než je předpisem stanovená hodnota.

Kontrola provozovaných kotlů a rozvodů tepelné energie a klimatizačních systémů (§ 6a)

Tento paragraf, který popisuje uvedené kontroly, byl rozšířen o odstavec, jenž stanovuje, že zprávy o kontrolách bude nově každoročně kontrolovat státní energetická inspekce, a to v počtu, který musí odpovídat alespoň jedné dvacetině zpráv vydaných v předcházejícím kalendářním roce.

Snižování energetické náročnosti budov (§ 7)

V případě *výstavby nových budov* je stavebník nově povinen plnit požadavky na energetickou náročnost budovy i při podání „žádosti o změnu stavby před jejím dokončením s dopadem na její energetickou náročnost“, což v dosavadní úpravě nebylo. Podané žádosti o stavební povolení, o změnu stavby před dokončením nebo ohlášení stavby stavebník „dokládá průkazem energetické náročnosti budovy, který obsahuje hodnocení“. Byla zrušena povinnost stavebníka doložit podané žádosti „kladným závazným stanoviskem dotčeného orgánu podle § 13“, tj. závazným stanoviskem Státní energetické inspekce. Tím se stavebníkům zjednoduší práce při podání žádosti o stavební povolení nebo ohlášení stavby. Dále se precizuje, že stavebník je povinen doložit posouzení technické, ekonomické a ekologické proveditelnosti „místního systému dodávky energie využívající energii z obnovitelných zdrojů, kombinované výroby elektřiny a tepla, soustavy zásobování tepelnou energií a tepelného čerpadla (dále jen „alternativní systém dodávek energie“)“.

V případě *větší změny dokončené budovy* vzniká příslušným osobám (stavebník, vlastník budovy, společenství vlastníků jednotek) nově splnit požadavky na energetickou náročnost budovy i při podání „žádosti o změnu stavby před jejím dokončením s dopadem na její energetickou náročnost“, což dosud nebylo požadováno.

Pro stavebníky, vlastníky budov nebo společenství vlastníků jednotek se upřesňují jejich dvě stávající *další povinnosti* takto:

- vybavit vnitřní tepelná zařízení budov přístroji regulujícími dodávku tepelné energie v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem; vlastníci a uživatelé bytů nebo nebytových prostor jsou povinni umožnit instalaci, údržbu a kontrolu těchto přístrojů,

- zajistit v případě instalace vybraných zařízení vyrábějících energii z obnovitelných zdrojů, která jsou financována z programů podpory ze státních, evropských finančních prostředků nebo finančních prostředků pocházejících z prodeje povolenek na emise skleníkových plynů, v budově, aby tuto instalaci provedly pouze osoby podle § 10d; zajištění se prokazuje předložením kopie daňových dokladů týkajících se příslušné instalace,

a doplňují se dvě nové *další povinnosti*:

- vybavit fyzickým nebo právnickým osobám, jež nakupují teplo, chlad nebo teplou vodu pro své vlastní konečné užití (dále jen „konečný zákazník“), vnitřní tepelná zařízení budov stanovenými měřidly podle zákona o metrologii; konečný zákazník má právo na instalaci těchto měřidel a zároveň je povinen umožnit jejich instalaci, údržbu a kontrolu,
- vybavit, v případě bytových domů a víceúčelových staveb s dodávkou tepla nebo chladu ze soustavy zásobování tepelnou energií nebo s ústředním vytápěním nebo chlazením anebo společnou přípravou teplé vody každý byt a nebytový prostor přístroji registrujícími dodávku tepelné energie, kterými jsou stanovená měřidla podle zákona o metrologii anebo zařízení pro rozdělování nákladů na vytápění, v rozsahu a způsobem podle prováděcího právního předpisu; vlastníci a uživatelé bytů nebo nebytových prostor jsou povinni na základě výzvy vlastníka budovy nebo společenství vlastníků jednotek umožnit instalaci, údržbu a kontrolu těchto přístrojů.

Upřesňuje a rozšiřuje se výčet budov, které *ne musí mít splněny požadavky* na energetickou náročnost budovy. Upřesnění se týká:

- staveb pro rodinnou rekreaci, u nichž se nově doplňuje, že jde o stavby „které jsou užívány jen část roku a jejichž odhadovaná spotřeba energie je nižší než 25 % spotřeby energie, k níž by došlo při celoročním užívání“.

Nový (rozšířený) výčet budov, které *ne musí mít splněny energetické požadavky* na budovy, je následující:

- budovy zpravodajských služeb,
- budovy důležité pro obranu státu, které jsou určeny ke speciálnímu využití,
- budovy, které jsou stanoveny objektem nebo ve kterých je stanoven objekt sloužící k ochraně utajovaných informací stupně utajení Přísně tajné nebo Tajné,
- vybrané budovy k zajištění bezpečnosti státu, určené vedoucím organizační složky státu, která je s nimi příslušná hospodařit nebo je užívá.

Upřesňuje a doplňuje se poslední odstavec 9 paragrafu 7 následovně:

- Rozsah vybavení vnitřních tepelných zařízení budov přístroji regulujícími dodávku tepelné energie, rozsah a způsob vybavení každého bytu a nebytového prostoru přístroji registrujícími dodávku tepelné energie, měrné ukazatele tepla pro vytápění, chlazení a přípravu teplé vody a pravidla pro vytápění, chlazení a dodávku teplé vody stanoví prováděcí právní předpis.

Průkaz energetické náročnosti (§ 7a)

Pro stavebníky, vlastníky budov nebo společenství vlastníků jednotek se u jejich povinností mění terminologie: sousloví „zajistit zpracování průkazu“ je nahrazeno slovy „opatřit si průkaz“.

Stavebníci, vlastníci budov nebo společenství vlastníků jednotek si nově *ne musí pro užívané bytové domy nebo administrativní budovy* opatřovat průkaz energetické náročnosti v termínech a podmínkách dříve stanovených v zákoně. Jde o domy s celkovou energeticky vztahnou plochou větší než 1500 m², kde byl stanoven termín do 1. ledna 2015; větší než 1000 m², kde byl stanoven termín do 1. ledna 2017 a domy s touto

plochou menší než 1000 m² do 1. ledna 2019. Tato někdejší povinnost byla zrušena.

Při prodeji či pronájmu budovy nebo její ucelené části jsou vlastníci budovy nebo společenství vlastníků jednotek povinni zajistit, aby v informačních a reklamních materiálech byly uvedeny zákonem stanovené údaje. Dosud se uváděly „ukazatele energetické náročnosti uvedené v průkazu“, nově se požadují „klasifikační třídy ukazatele energetické náročnosti podle prováděcího právního předpisu“, což lze považovat pouze za formální upřesnění. Podstatnější novinka rozšiřující povinnosti vlastníků (a současně případných zprostředkovatelů prodeje nebo pronájmu, tj. zpravidla reálných kancelářů apod.) byla do zákona doplněna v § 7a odstavci 2, a to vložením nového písmene e), které zní:

- v případě prodeje nebo pronájmu budovy nebo ucelené části budovy prostřednictvím zprostředkovatele mu předat grafickou část průkazu nebo její ověřenou kopii; zprostředkovatel prodeje nebo pronájmu uvede klasifikační třídu ukazatele energetické náročnosti podle prováděcího právního předpisu z předané grafické části průkazu v informačních a reklamních materiálech, pokud zprostředkovatel prodeje nebo pronájmu neobdrží grafickou část průkazu, uvede v reklamních a informačních materiálech nejhorší klasifikační třídu.

Při prodeji či pronájmu jednotky (bytu) platí pro jejich vlastníky obdobné povinnosti jako u vlastníků budov (viz předchozí odstavce). Ustanovení § 7a odst. 3 bylo doplněno o nové písmeno d), které rozšiřuje povinnosti následovně:

- v případě prodeje jednotky nebo od 1. ledna 2016 pronájmu jednotky prostřednictvím zprostředkovatele mu předat grafickou část průkazu nebo její ověřenou kopii; zprostředkovatel prodeje nebo pronájmu uvede klasifikační třídu ukazatele energetické náročnosti podle prováděcího právního předpisu z předané grafické části průkazu v informačních a reklamních materiálech, pokud zprostředkovatel prodeje nebo pronájmu neobdrží grafickou část průkazu, uvede v reklamních a informačních materiálech nejhorší klasifikační třídu.

Platnost průkazu energetické náročnosti zůstává nadále 10 let, a to ode dne jeho vyhotovení nebo do provedení větší změny dokončené budovy, pro kterou byl zpracován. Nově zákon omezuje platnost průkazu „do provedení změny způsobu vytápění, chlazení nebo přípravy teplé vody v této budově“, neboť takové úpravy mají významný vliv na energetické vlastnosti budovy.

Náležitosti průkazu energetické náročnosti byly doplněny novým požadavkem, který stanovuje, že průkaz musí:

- obsahovat protokol a grafické znázornění, jehož součástí je přiřazení klasifikačních tříd ukazatelům energetické náročnosti.

Budovy, které jsou kulturní památkou, anebo nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové rezervaci, jsou nově vyňaty z povinnosti, aby je vlastníci opatrovali průkazem energetické náročnosti.

Další budovy bez povinnosti opatrovat je průkazy energetické náročnosti jsou ty, které byly nově začleněny do výčtu budov, které nemusí splňovat požadavky na energetickou náročnost (viz výše v § 7). Jde o:

- budovy zpravodajských služeb,
- budovy důležité pro obranu státu, které jsou určeny ke speciálnímu využití,
- budovy, které jsou stanoveny objektem nebo ve kterých je stanoven objekt sloužící k ochraně utajovaných informací stupně utajení Přísně tajné nebo Tajné,
- vybrané budovy k zajištění bezpečnosti státu, určené vedoucím organizační složky státu, která je s nimi příslušná hospodařit nebo je užívá.

Starší budovy postavené před rokem 1947 získaly oprávněně úlevy, které byly sepsány do nového odstavce 9 v § 7a:

- Průkaz se neopatřuje při prodeji nebo pronájmu budovy nebo ucelené části budovy, pokud se tak obě strany písemně dohodnou a jde o budovu, u které nebyla po 1. lednu 1947 provedena větší změna dokončené budovy.

Oběma smluvním stranám je zřejmé, že tyto budovy budou vždy klasifikovány jako energeticky nevyhovující a vynakládání prostředků za zpracování průkazu považují oprávněně za zbytečné.

Kontrola průkazů energetické náročnosti je nově zavedena v § 7a, odst. 10:

- Státní energetická inspekce každoročně kontroluje průkazy podle odstavce 4 písm. d); jejich počet musí odpovídat alespoň jedné dvacetině průkazů vydaných v předcházejícím kalendářním roce. Kontrola průkazů zahrnuje též ověření vstupních údajů o budově použitých k vydání průkazu a výsledků v průkazu vedených.

Poznámka: Dle § 7a odst. 4 písm. d) jde o kontrolu objektivního, pravdivého a úplného zpracování průkazu.

Energetický audit (§ 9)

První (úvodní) odstavce tohoto paragrafu doznal takových úprav, že stojí za to jej citovat celý v jeho nové podobě:

- (1) Stavebník, společenství vlastníků jednotek nebo vlastník budovy nebo energetického hospodářství, na které se nevztahuje povinnost podle odstavce 2, jsou povinni zpracovat pro budovu nebo energetické hospodářství energetický audit v případě, že:
 - a) tato budova nebo toto energetické hospodářství má spotřebu energie vyšší, než je hodnota spotřeby energie stanovená prováděcím právním předpisem, a pokud všechny jeho budovy a energetická hospodářství mají celkovou průměrnou roční spotřebu energie za poslední dva kalendářní roky vyšší, než je hodnota spotřeby energie stanovená prováděcím právním předpisem,
 - b) u větší změny dokončené budovy nejsou splněny požadavky na energetickou náročnost budovy podle § 7 odst. 5 písm. f).

Do § 9 byl vložen důležitý nový odstavec 2, který se týká hlavně velkých podnikatelů (jejich počet je v ČR cca 2150) a který včetně poznámek pod čarou č. 19 a 20 zní:

- (2) Podnikatel, který není malým nebo středním podnikatelem, je povinen zpracovat pro jím užívané nebo vlastněné energetické hospodářství energetický audit a dále jej pravidelně zpracovávat nejméně jednou za 4 roky. Povinnost zpracovat audit nemá ten podnikatel, který má zaveden a akreditovanou osobou certifikován systém hospodaření s energií podle české harmonizované normy upravující systém managementu hospodaření s energií¹⁹⁾ nebo má zaveden a akreditovanou osobou certifikován systém environmentálního řízení podle české harmonizované normy upravující systémy environmentálního managementu²⁰⁾, který zahrnuje energetický audit.
- ¹⁹⁾ ČSN EN ISO 50001 – Systém managementu hospodaření s energií.
²⁰⁾ ČSN EN ISO 14001 – Systémy environmentálního managementu.

V nově přecíslovaném odstavci 4 jsou jen upřesněny další povinnosti stavebníka nebo vlastníka budovy nebo energetického hospodářství a nově i pro velké podnikatele.

Energetický posudek (§ 9a)

Změny v odstavci 1: Jde o úvodní odstavec, kde je uvedeno, v jakých případech se zajišťuje zpracování energetického posudku. Všichni energetičtí specialisté (zejména zpracovatelé energetických posudků), ale také stavebníci a vlastníci budov nebo energetického hospodářství jistě přivítají významné změny, které zde byly provedeny.

Písmeno a) má konečně upřesněno, že je požadováno posouzení alternativních systémů dodávek energie (nových budov nebo větších rekonstrukcí) se zdrojem energie s „instalovaným tepelným výkonem“ vyšším než 200 kW. Předchozí úprava, v níž bylo uvedeno pouze s „instalovaným výkonem“, vedla k nevyjasněným výkladům, zda jde o výkon zdroje energie tepelný, chladicí, elektrický nebo jejich součet. V písmenu a) se nově objevila ještě další dvě důležitá upřesnění, a sice:

- posuzuje se zdroj energie nad 200 kW, pokud se nejedná o alternativní systém dodávek energie nebo při přechodu z alternativního systému dodávek energie na jiný než alternativní systém dodávek energie,
- ruší se povinnost, aby energetický posudek na posouzení proveditelnosti alternativních systémů dodávek energie podle písmene a) byl součástí průkazu podle § 7a odst. 4 písm. c).

Písmeno b) se v původní podobě ruší a nahrazuje tímto zněním:

- b) posouzení nákladů a přínosů zajištění vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla v případě výstavby nové výroby elektřiny nebo podstatné rekonstrukce stávající výroby elektřiny o celkovém tepelném příkonu nad 20 MW s výjimkou výroben elektřiny s dobou provozu nižší než 1500 hodin za rok a jaderných elektráren,

Písmeno c) se v původní podobě rovněž ruší a nahrazuje tímto zněním:

- c) posouzení nákladů a přínosů využití odpadního tepla pro uspokojení ekonomicky odůvodněné poptávky po teple včetně kombinované výroby elektřiny a tepla a připojení zařízení minimálně na soustavu zásobování tepelnou energií, která se nachází do vzdálenosti 1000 metrů od zdroje tepelné energie, v případě výstavby nového nebo podstatné rekonstrukce stávajícího průmyslového provozu o celkovém tepelném příkonu nad 20 MW, které produkuje odpadní teplo o využitelné teplotě,

Písmeno d) je do odstavce 1 vloženo nově a zní:

- d) posouzení nákladů a přínosů využití odběru odpadního tepla minimálně z průmyslových provozů, které se nachází do vzdálenosti 500 metrů od rozvodného tepelného zařízení, v případě výstavby nové nebo podstatné rekonstrukce stávající soustavy zásobování tepelnou energií se zdroji o celkovém tepelném příkonu nad 20 MW.

Nové požadavky uvedené v písmenech b), c) a d) jsou významné hned z několika aspektů. Jednak reflektují požadavky evropské směrnice 2012/27/EU, která nově zavedla tzv. *analýzy nákladů a přínosů* za účelem zjištění potenciálu vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a možnosti využívání odpadního tepla. Dále je energetický potenciál takto posuzovaných zdrojů energie posunut nad hranici 20 MW tepelného příkonu, což znamená, že budou posuzovány jen ty největší a nejvýznamnější zdroje. Lze předpokládat, že posudky budou velmi nákladné a budou zpracovány týmem vysoce kvalifikovaných energetických specialistů, nikoli jednotlivci.

Nově přečíslovaná písmena e) a f) jsou doplněna o ustanovení, které říká, že energetické posudky se zajišťují pro činnosti (definované v těchto dvou písmenech) financované v rámci programů na podporu (státní, evropské, emisní povolenky), avšak nově *pokud poskytovatel podpory nestanoví s přihlédnutím k nárokům jednotlivého programu podpory jinak*.

Změny v odstavci 2:

Pro případy „dobrovolných“ energetických posudků (zajištěných na základě vlastního rozhodnutí) se ruší ustanovení, že jsou součástí průkazu energetické náročnosti.

U dobrovolných energetických posudků, které slouží jako podklad v oblasti zvyšování účinnosti energie, snižování emisí nebo využití obnovitel-

ných nebo druhotných zdrojů nebo kombinované výroby elektřiny a tepla byla zrušena podmínka, že jde o podklad „pro veřejné zakázky“.

Změny v odstavci 3:

Týkají se velkých zdrojů energie (nad 20 MW). Je doplněno písmeno c), které stanovuje, kdy energetický posudek musí:

- c) být, v případech podle odstavce 1 písm. b) až d),
 1. součástí dokumentace pro vydání územního rozhodnutí,
 2. pokud není třeba územního rozhodnutí, součástí projektové dokumentace pro vydání stavebního povolení, nebo
 3. součástí dokumentace pro vydání společného územního rozhodnutí a stavebního povolení;
 to neplatí v případě nové výroby elektřiny, na kterou byla vydána státní autorizace na výstavbu výroby elektřiny podle energetického zákona.

Hospodárné užití energie ústředními institucemi (§ 9b)

Jde o zcela nový paragraf, který zde není uveden v plném znění pro jeho značný rozsah. Do zákona byl začleněn kvůli implementování požadavků evropských směrnic. Ústřední instituce mají jít příkladem v hospodárnosti s energiemi v oblasti nákupu výrobků, služeb a budov atd. Musí být sledována vysoká energetická účinnost, nízká energetická náročnost budov a nákladová efektivnost, a to zároveň v souladu s pravidly hospodářské soutěže (technické podmínky pro nadlimitní veřejné zakázky). Nově se také objevily požadavky na Systém monitoringu spotřeby energie budov vlastněných a užívaných ústředními institucemi.

Energetický specialista (§ 10)

Podmínky pro udělení oprávnění jsou upřesněny tak, že dosavadní „způsobilost k právním úkonům“ nově nahrazuje „plná svéprávnost“. Odborná způsobilost je rozšířena o další studijní obor „energetická zařízení“.

Povinnosti energetického specialisty (odstavec 6) jsou změněny a doplněny následovně:

- opatřování dokumentů specifikovaných v písmenu c) (tj. auditů, posudků, průkazů, zpráv o kontrole) se kromě stávajících náležitostí rozšířilo ještě o „číslo dokumentu vygenerované z evidence ministerstva o provedených činnostech energetického specialisty“,

Poznámka: Jde o unikátní kód, který bude sloužit, kromě vedení evidence činnosti specialistů a kontroly kvality těchto dokumentů, také pro sběr dat, které je ČR povinná předávat Evropské komisi jako zdroj informací o energetické náročnosti budov (administraci softwarově zajistí ministerstvo).

- dosavadní vedení elektronické evidence o provedených činnostech popsané v písmenu d) je nahrazeno *novým zněním písmene d):* d) průběžně předávat způsobem umožňujícím dálkový přístup do evidence ministerstva o provedených činnostech energetických specialistů údaje týkající se energetického auditu, energetického posudku, průkazu, zprávy o kontrolách kotlů a příslušných rozvodů tepelné energie a zprávy o kontrolách klimatizačních systémů,
- neprovádět činnost z důvodu střetu zájmů vůči právnické nebo fyzické osobě, pro kterou je činnost vykonávána, byla změkčena zrušením zákazu „pracovního nebo obdobného vztahu“ k této osobě,
- zcela byla zrušena povinnost doložit na vyžádání ministerstva v úředně ověřené kopii odbornou způsobilost (vzdělání),
- nová povinnost je uvedena v rozšířeném znění písmene i) a spočívá v uchování podkladů pro zpracovávání příslušných dokumentů po dobu 5 let.

Změny v odstavci 9:

Nejlépe budou změny pochopeny uvedením celého odstavce v novém znění:

- (9) Vzor žádosti o udělení oprávnění, vzor žádosti o absolvování průběžného vzdělávání a rozsah údajů předávaných energetickým specialistou do evidence ministerstva o provedených činnostech energetických specialistů stanoví prováděcí právní předpis.

Nový odstavec 10 vč. pozn. pod čarou č. 21 zní:

- (10) Energetický specialista je povinen nahradit škodu²¹⁾ způsobenou neobjektivně, nesprávně nebo neúplně jím zpracovaným energetickým auditem, energetickým posudkem, průkazem, zprávou o kontrole provozovaných kotlů a rozvodů tepelné energie a zprávou o kontrole klimatizačních systémů nebo neobjektivním, nesprávným nebo neúplným posouzením zjištěných skutečností pro jejich zpracování.

²¹⁾ § 2950 občanského zákoníku.

Odborná zkouška, průběžné vzdělávání a přezkušování energetických specialistů (§ 10a)

Nejdůležitější změnou je převedení odborných zkoušek a přezkušování z ministerstva na jeho podřízenou organizaci – Státní energetickou inspekci. Dále jsou nově precizovány některé procesní úkony spojené s organizováním zkoušek, průběžného vzdělávání a přezkušování.

Vydání a zrušení oprávnění a zápis energetického specialisty do seznamu energetických specialistů (§ 10b)

Nově byly upřesněny některé procesní podrobnosti. Vyškrtnutí energetického specialisty ze seznamu specialistů bylo rozšířeno o případy, kdy energetický specialista:

- požádá o zrušení oprávnění, neúčastní se přezkušování nebo nespěje při přezkušování podle § 10a odst. 4 anebo se nepřihlásí nebo neúčastní průběžného vzdělávání podle § 10 odst. 7.

Seznam energetických specialistů (§ 10c)

V tomto paragrafu byly zrušeny odstavce 3 až 8, což znamená, že se ruší všechna ustanovení, která uváděla, že „Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky poskytuje ministerstvu pro účely správního řízení o udělení a zrušení oprávnění energetických specialistů informace ze systému registru a evidence obyvatel.“

Osoba oprávněná provádět instalaci vybraných zařízení vyrábějících energii z obnovitelných zdrojů (§ 10d)

Odstavec 1 byl výrazně významově změněn a zní:

- (1) Osoba oprávněná provádět instalaci je povinna zajistit výkon odborných činností spočívajících v instalaci vybraných zařízení vyrábějících energii z obnovitelných zdrojů pouze fyzickými osobami, které jsou držitelé osvědčení o profesní kvalifikaci pro příslušnou činnost podle zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání ne staršího než 5 let.

Odstavec 3 je zcela nový odstavec, který zní:

- (3) Ministerstvo jako autorizující orgán zveřejňuje na svých internetových stránkách údaje z evidence vydaných osvědčení podle zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání, kterými jsou:
 - a) jméno, popřípadě jména, a příjmení a případný akademický titul a vědecká hodnost uchazeče,
 - b) datum narození,
 - c) datum konání zkoušky a datum vydání osvědčení,
 - d) název profesní kvalifikace pro instalaci vybraných zařízení vyrábějících energii z obnovitelných zdrojů, jejíž dosažení je na základě ověření odborné způsobilosti potvrzováno.

Nové paragrafy:

§ 10e Smlouva o energetických službách

§ 10f Seznam poskytovatelů energetických služeb

§ 10g Výmaz ze seznamu poskytovatelů energetických služeb

§ 10h Využívání údajů z informačních systémů veřejné správy

Jde o čtyři nové paragrafy, které zde nejsou, pro svůj rozsah, citovány. Jejich podstatou je implementování evropské směrnice 2012/27/EU, která se mj. věnuje energetickým službám především s ohledem na rozvoj trhu energetických služeb. Zavádí se tak zákonná pravidla pro tyto služby včetně konkrétních náležitostí obchodních kontraktů. Cílem je dosažení úspor nákladů i energie.

Působnost ministerstva (§ 11)

Byly upraveny, případně zrušeny některé stávající kompetence. Nově je kladen důraz na zabezpečení propagace využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie, propagace zvyšování účinnosti užití energie a energetických služeb. Řada nových úkolů ministerstva je uvedena pod novými písmeny:

- n) vede Systém monitoringu spotřeby energie,
- o) vede evidenci ministerstva o provedených činnostech energetických specialistů,
- p) vede seznam poskytovatelů energetických služeb,
- q) zpracovává a předává Evropské komisi zprávu o pokroku dosaženém při plnění vnitrostátních cílů energetické účinnosti,
- r) zpracovává a předává Evropské komisi statistické údaje týkající se kombinované výroby elektřiny a tepla,
- s) připravuje metodiku vyhodnocování statistických údajů týkajících se energetické účinnosti v rámci programů financovaných z veřejných prostředků, provádí jejich sběr a zpracování a předává je Evropské komisi.

SPRÁVNÍ DELIKTY

Přestupky (§ 12)

Odstavec 1, který uvádí seznam přestupků, jichž se dopustí fyzická osoba, *zprěšňuje* současný výčet a *doplňuje nové přestupky*. Mezi novými přestupky jsou uvedeny mimo jiné i ty, jichž se dopustí fyzická osoba jako energetický specialista. Přestupku se dopustí například tím, že zpracuje neobjektivně, nesprávně nebo neúplně svoji zprávu o kontrole kotlů nebo klimatizačních systémů, průkaz ENB, energetický audit nebo energetický posudek. Další nové přestupky se týkají vlastníků nebo uživatelů bytu nebo nebytových prostor, pokud neumožní instalaci, údržbu nebo kontrolu přístrojů regulujících nebo registrujících dodávku tepelné energie.

Odstavec 2 stanovuje vyšší pokut, které mohou být fyzickým osobám uloženy. Pro *stávající pokuty*, které jsou uvedeny v písmenech a) a b), byl nově rozšířen výčet činností, za které mohou být uloženy. *Nové pokuty* byly doplněny pod písmenem c):

- c) 500 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. m) bodů 1, 2, 3 nebo 4.

Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob (§ 12a)

Odstavec 1, který obsahuje seznam správních deliktů těchto osob, se mění, zprěšňuje a doplňuje o nové druhy správních deliktů. Nové delikty se týkají například vlastníků energetického zařízení, realitních kanceláří, velkých podnikatelů, poskytovatelů energetických služeb a dalších.

Odstavec 3 stanovuje vyšší pokut za správní delikty. *Stávající pokuty*, které jsou uvedeny v písmenech a), b) a c), byly nově upřesněny a doplněny.

Společná ustanovení ke správním deliktům (§ 12b)

Zde byla provedena pouze jediná změna. Odpovědnost právníké osoby za správní delikt zaniká nejpozději do 3 let ode dne, kdy byl spáchán. V dosavadní úpravě byla lhůta 2 roky.

Ochrana zvláštních zájmů (§ 13)

Nejpodstatnější změny se týkají Státní energetické inspekce jako dotčeného orgánu státní správy. Byly upraveny, změněny a rozšířeny její

kompetence. Státní energetická inspekce vydává ve stavebních řízeních závazná stanoviska, jedná-li se o výstavbu výroben elektřiny nebo výroben tepla o celkovém tepelném příkonu nad 20 MW, s výjimkou výroben elektřiny, na které ministerstvo vydalo státní autorizaci na výstavbu výroby elektřiny podle energetického zákona. Dále Státní energetická inspekce vydává závazná stanoviska ve stavebních řízeních, pokud je stanovena povinnost vypracovat energetický posudek pro posouzení technické, ekonomické a ekologické proveditelnosti alternativních systémů dodávek energie při výstavbě nových budov nebo při větší změně dokončené budovy se zdrojem energie s instalovaným tepelným výkonem vyšším než 200 kW.

SEI je také dotčeným orgánem státní správy při pořizování politiky územního rozvoje a územní plánovací dokumentace, pokud jde o výroby elektřiny nebo výroby tepla o celkovém tepelném příkonu nad 20 MW. A dále při pořizování územní plánovací dokumentace v případě, že pro dané území je vydána územní energetická koncepce.

Dále se upravují a mění některé kompetence Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti.

Přechodná ustanovení (čl. II)

Zákon obsahuje 6 přechodných ustanovení, týkajících se časových lhůt, které musí být splněny ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Jde o termíny pro státní energetickou koncepci, územní energetickou koncepci, zprávu o uplatňování územní energetické koncepce v uplynulém období pro kraj a hlavní město Praha, pro podporu v rámci Státního programu na podporu úspor energie, pro velké podnikatele a pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ZÁVĚR

Příspěvek se pokusil poskytnout čtenářům maximální množství informací, které vyplývají z novelizovaného zákona o hospodaření energií, který byl zveřejněn ve Sbírce zákonů 10. dubna 2015 s účinností 1. července 2015.

Kontakt na autora: sttoman@centrum.cz

Použité zdroje:

- [1] Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů.
- [2] Zákon č. 103/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. ■

Afriso měří průtok a rychlost proudění vzduchu

Měřicí přístroj Blue-Air-ST společnosti Afriso-Euro-Index GmbH, Guglingen, měří průtok a rychlost proudění vzduchu, teplotu a relativní vlhkost. Přístroj ukazuje minimální a maximální hodnoty, střední hodnoty měření a je vhodný pro kontrolu nastavených hodnot. Na vrchním povrchu pouzdra se nacházejí místa pro připojení sond teploty, vlhkosti vzduchu a vrtulového kola s průměry od 11 do 85 mm. Přístroj automaticky měří podle připojených sond, přenáší měření na displej a ukládá na kartu MicroSD-/SDHC. Na přání se dodává datová záznamová funkce s automatickým ukládáním naměřených hodnot s taktovací frekvencí 0 až 999 s. Vedle USB a infračerveného rozhraní se nabízí též rozhraní Bluetooth Smart. Přes aplikaci Android lze přenášet měření na smartphone nebo tablet, popř. odesílat jako e-mail.

Pramen: CCI 13/2014, s. 26

(AB)

BETA 9/8

průmyslové větrání s rekuperací tepla
s účinností **75 %** SFP 4

- větrací a vytápěcí jednotka s nastavitelným vzduchovým výkonem do 8000 m³h⁻¹
- volná oběžná kola s EC motory umožňujícími dvoustupňovou regulaci vzduchového výkonu
- automatické řízení a regulace jednotek s možností připojení k síti ETHERNET a k PC
- protiproudý deskový rekuperační výměník s účinností 75 %
- distribuce čerstvého vzduchu dálkově ovládanou tryskovou výústkou